EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 5. 6. 2013
COM(2013) 345 final

2013/0190 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o prijatí eura Lotyšskom od 1. januára 2014

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. KONTEXT NÁVRHU

Rada 3. mája 1998 rozhodla, že Belgicko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Írsko, Taliansko, Luxembursko, Holandsko, Portugalsko, Rakúsko a Fínsko splnili potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 1999. Dánsko a Spojené kráľovstvo využili doložky o možnosti neúčasti, preto ich Rada neposudzovala. Grécko a Švédsko posudzovala Rada ako členské štáty, pre ktoré platí výnimka. Rada 19. júna 2000 rozhodla, že Grécko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2001. Štáty, ktoré pristúpili k Európskej únii 1. mája 2004 (Česká republika, Estónsko, Cyprus, Lotyšsko, Litva, Maďarsko, Malta, Poľsko, Slovinsko a Slovensko) sa stali členskými štátmi, pre ktoré platí výnimka v súlade s článkom 4 príslušného aktu o pristúpení. Rada 11. júla 206 rozhodla, že Slovinsko spĺňa potrebné podmienky na prijatie eura 1. januára 2007. Bulharsko a Rumunsko, ktoré pristúpili k Európskej únii 1. januára 2007, sa stali členskými štátmi, pre ktoré platí výnimka v súlade s článkom 5 príslušného aktu o pristúpení. Rada 10. júla 2007 rozhodla, že Cyprus a Malta splnili potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2008. Rada 8. júla 2008 rozhodla, že Slovensko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2009. Rada 13. júla 2010 rozhodla, že Estónsko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2011. Chorvátsko pristúpi k Európskej únii 1. januára 2013 a stane sa členským štátom, pre ktorý platí výnimka v súlade s článkom 5 príslušného aktu o pristúpení.

V článku 140 ods. 1 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“) sa stanovuje, že Komisia a Európska centrálna banka musia minimálne raz za dva roky alebo na požiadanie členského štátu, pre ktorý platí výnimka, predložiť Rade správu o pokroku, ktorý členské štáty, pre ktoré platí výnimka, dosiahli pri plnení svojich záväzkov týkajúcich sa uskutočnenia hospodárskej a menovej únie. Komisia môže na základe vlastnej správy a správy ECB predložiť Rade návrh na rozhodnutie Rady v súlade s postupom stanoveným v článku 140 ods. 2 zmluvy s cieľom zrušiť výnimku členských štátov, ktoré spĺňajú potrebné podmienky.

Predchádzajúce pravidelné konvergenčné správy Komisie a ECB boli prijaté v máji 2012. Lotyšsko predložilo 5. marca 2013 žiadosť o nové hodnotenie konvergencie s cieľom zaviesť euro 1. januára 2014 v prípade zrušenia výnimky. Komisia a ECB v reakcii na túto žiadosť vypracovali konvergenčné správy týkajúce sa Lotyšska.

Konvergenčnú správu Komisie o Lotyšsku za rok 2013 prijalo kolégium 5. júna 2013. ECB prijala svoju správu 3. júna. Správy obsahujú preskúmanie zlučiteľnosti vnútroštátnych právnych predpisov Lotyšska vrátane štatútu jeho národnej centrálnej banky s článkami 130 a 131 zmluvy a štatútom ESCB a ECB. V správach sa takisto posudzuje dosiahnutie vysokého stupňa stálosti konvergencie na základe plnenia konvergenčných kritérií a zohľadňuje sa v nich niekoľko ďalších faktorov, ktoré sa vyžadujú v záverečnom pododseku článku 140 ods. 1 zmluvy.

Komisia vo svojej konvergenčnej správe konštatuje, že Lotyšsko spĺňa podmienky na prijatie eura.

Na základe svojej správy a správy ECB Komisia prijala pripojený návrh na rozhodnutie Rady týkajúce sa zrušenia výnimky Lotyšska s účinnosťou od 1 januára 2014.

2. VÝSLEDKY KONZULTÁCIÍ SO ZAINTERESOVANÝMI STRANAMI A POSÚDENÍ VPLYVU

Rokovania s členskými štátmi o problémoch hospodárskej politiky v členských štátoch sa z rôznych hľadísk pravidelne uskutočňujú na pôde Hospodárskeho a finančného výboru a

ECOFIN/euroskupiny. Zahŕňajú neformálne diskusie o záležitostiach, ktoré majú osobitný význam pre prípravu prípadného vstupu do eurozóny (vrátane devízovej politiky). Dialóg s členmi akademickej obce a inými záujmovými skupinami sa uskutočňuje v rámci konferencií a seminárov a na príležitostných stretnutiach.

Ekonomický vývoj v eurozóne a v členských štátoch sa vyhodnocuje v rámci rôznych postupov koordinácie hospodárskej politiky a dohľadu (najmä podľa článku 121 zmluvy), ako aj v kontexte pravidelného monitorovania a analýzy vývoja jednotlivých členských štátov aj v rámci celej zóny, ktoré uskutočňuje Komisia (vrátane predpovedí, pravidelných sérií publikácií, príspevkov pre EFC a ECOFIN/euroskupinu). V súlade so zásadou proporcionality a s predchádzajúcimi skúsenosťami Komisia navrhuje nevypracovávať formálne posúdenie vplyvu.

3. PRÁVNE PRVKY NÁVRHU

3.1. Právny základ

Právnym základom tohto návrhu je článok 140 ods. 2 zmluvy, v ktorom sa stanovuje postup pre rozhodnutie Rady o zavedení eura a pre zrušenie výnimky v daných členských štátoch.

Rada koná na návrh Komisie po porade s Európskym parlamentom, po diskusii v Európskej rade a po prijatí odporúčania kvalifikovanej väčšiny tých jej členov, ktorí zastupujú členské štáty, ktorých menou je euro.

3.2. Subsidiarita a proporcionalita

Návrh patrí do výlučnej právomoci Únie. Zásada subsidiarity sa preto neuplatňuje.

Táto iniciatíva nepresahuje rámec nevyhnutný na dosiahnutie jej cieľa, a preto je v súlade so zásadou proporcionality.

3.3. Výber právneho nástroja

Rozhodnutie je jediný vhodný právny nástroj podľa článku 140 ods. 2 zmluvy.

4. VPLYV NA ROZPOČET

Návrh nemá vplyv na rozpočet Únie.

2013/0190 (NLE)

Návrh

ROZHODNUTIE RADY

o prijatí eura Lotyšskom od 1. januára 2014

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 140 ods. 2,

so zreteľom na návrh Európskej komisie,

so zreteľom na správu Európskej komisie[1],

so zreteľom na správu Európskej centrálnej banky[2],

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

so zreteľom na rokovanie Európskej rady,

so zreteľom na odporúčanie členov Rady zastupujúcich členské štáty, ktorých menou je euro,

keďže:

(1) Tretia etapa hospodárskej a menovej únie (ďalej len „HMÚ“) sa začala 1. januára 1999. Rada na svojom zasadnutí v Bruseli 3. mája 1998 v zložení hláv štátov alebo predsedov vlád rozhodla, že Belgicko, Nemecko, Španielsko, Francúzsko, Írsko, Taliansko, Luxembursko, Holandsko, Rakúsko, Portugalsko a Fínsko splnili potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 1999[3].

(2) Rozhodnutím 2000/427/ES[4] Rada rozhodla, že Grécko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2001. Rozhodnutím 2006/495/ES[5] Rada rozhodla, že Slovinsko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2007. Rozhodnutiami 2007/503/ES[6] a 2007/504/ES[7] Rada rozhodla, že Cyprus a Malta splnili potrebné podmienky na prijatie eura od 1. januára 2008. Rozhodnutím 2008/608/ES[8] Rada rozhodla, že Slovensko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura. Rozhodnutím 2010/416/EÚ[9] Rada rozhodla, že Estónsko splnilo potrebné podmienky na prijatie eura.

(3) V súlade s odsekom 1 protokolu o určitých ustanoveniach vzťahujúcich sa na Spojené kráľovstvo Veľkej Británie a Severného Írska v prílohe k Zmluve o založení Európskeho spoločenstva (ďalej len „Zmluva o ES“), Spojené kráľovstvo Rade oznámilo, že nemá v úmysle 1. januára 1999 prejsť do tretej etapy HMÚ. Toto

---

1

2

3 Rozhodnutie 1998/317/ES (Ú. v. ES L 139, 11.5.1998, s. 30).

4 Ú. v. ES L 167, 7.7.2000, s. 19.

5 Ú. v. EÚ L 195, 15.7.2006, s. 25.

6 Ú. v. EÚ L 186, 18.7.2007, s. 29.

7 Ú. v. EÚ L 186, 18.7.2007, s. 32.

8 Ú. v. EÚ L 195, 24.7.2008, s. 24.

9 Ú. v. EÚ L 196, 28.7.2010, s. 24.

oznámenie sa nezmenilo. V súlade s odsekom 1 protokolu o určitých ustanoveniach vzťahujúcich sa na Dánsko v prílohe k Zmluve o ES a rozhodnutím, ktoré prijali hlavy štátov alebo predsedovia vlád v Edinburgu v decembri 1992, Dánsko oznámilo Rade, že sa nezúčastní tretej etapy HMÚ. Dánsko nepožiadalo o začatie postupu uvedeného v článku 140 ods. 2 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ďalej len „zmluva“).

(4) Na základe rozhodnutia 98/317/ES má Švédsko výnimku vymedzenú v článku 139 ods. 1 zmluvy. V súlade s článkom 4 Aktu o pristúpení z roku 2003[10] Česká republika, Lotyšsko, Litva, Maďarsko a Poľsko majú výnimku podľa vymedzenia v článku 139 ods. 1 zmluvy. V súlade s článkom 5 Aktu o pristúpení z roku 2005[11] má Bulharsko a Rumunsko výnimku podľa vymedzenia v článku 139 ods. 1 zmluvy. V súlade s článkom 5 Aktu o pristúpení[12] má Chorvátsko výnimku podľa vymedzenia v článku 139 ods. 1 zmluvy.

(5) Európska centrálna banka (ďalej len „ECB“) bola založená 1. júla 1998. Európsky menový systém bol nahradený mechanizmom výmenných kurzov, na založení ktorého sa dohodlo 16. júna 1997 uznesením Európskej rady o zavedení mechanizmu výmenných kurzov v tretej etape hospodárskej a menovej únie[13]. Postupy mechanizmu výmenného kurzu v tretej etape hospodárskej a menovej únie (ERM II) sa stanovili v dohode zo 16. marca 2006 medzi Európskou centrálnou bankou a národnými centrálnymi bankami členských štátov mimo eurozóny, ktorou sa stanovujú prevádzkové postupy mechanizmu výmenných kurzov v tretej etape hospodárskej a menovej únie[14].

(6) V článku 140 ods. 2 zmluvy sa stanovujú postupy na zrušenie výnimky príslušných členských štátov. Najmenej raz za dva roky alebo na žiadosť členského štátu, pre ktorý platí výnimka, podá Komisia a ECB Rade správu v súlade s postupom stanoveným v článku 140 ods. 1 zmluvy. Lotyšsko predložilo 5. marca 2013 formálnu žiadosť o hodnotenie konvergencie.

(7) Vnútroštátne právne predpisy členských štátov vrátane štatútov národných centrálnych bánk sa majú prispôsobiť v súlade s cieľom zabezpečiť zlučiteľnosť s článkami 130 a 131 zmluvy a so štatútom Európskeho systému centrálnych bánk a Európskej centrálnej banky (ďalej len „štatút ESCB a ECB“). Správy Komisie a ECB poskytujú podrobné hodnotenie zlučiteľnosti právnych predpisov Lotyšska s článkami 130 a 131 zmluvy a so štatútom ESCB a ECB.

(8) Podľa článku 1 protokolu č. 13 o konvergenčných kritériách uvedených v článku 140 zmluvy, kritérium cenovej stability uvedené v prvej zarážke článku 140 ods. 1 zmluvy znamená, že členský štát má trvalú stabilitu cien a počas posledného roka pred preskúmaním vykazuje priemernú mieru inflácie, ktorá nie je vyššia ako jeden a pol percentuálneho bodu miery inflácie najviac troch členských štátov, ktoré v cenovej stabilite dosahujú najlepšie výsledky. Na účely kritéria cenovej stability sa inflácia meria podľa harmonizovaných indexov spotrebiteľských cien (HISC) vymedzených v nariadení Rady (ES) č. 2494/95 z 23. októbra 1995 o harmonizovaných indexoch

[10] Ú. v. EÚ L 236, 23.9.2003, s. 33.
[11] Ú. v. EÚ L 157, 21.6.2005, s. 203.
[12] Ú. v. EÚ L 112, 24.4.2012, s. 21.
[13] Ú. v. ES C 236, 2.8.1997, s. 5.
[14] Ú. v. EÚ C 73, 25.3.2006, s. 21. Dohoda zmenená dohodou zo 14. decembra 2007 (Ú. v. EÚ C 319, 29.12.2007, s. 7).

spotrebiteľských cien[15]. S cieľom posúdiť kritérium cenovej stability sa inflácia členského štátu merala pomocou percentuálnej zmeny aritmetického priemeru 12 mesačných indexov v porovnaní s aritmetickým priemerom 12 mesačných indexov za predchádzajúce obdobie. V správach Komisie a ECB sa posudzovala referenčná hodnota vypočítaná ako jednoduchý aritmetický priemer inflačných mier troch členských štátov, ktoré dosahujú najlepšiu cenovú stabilitu, s pripočítaním 1,5 percentuálneho bodu. Za jednoročné obdobie končiace sa v apríli 2013 bola referenčná hodnota inflácie vypočítaná na 2,7 % a tromi členskými štátmi, ktoré dosiahli najlepšiu cenovú stabilitu, boli Švédsko s mierou inflácie 0,8 %, Lotyšsko s mierou inflácie 1,3 % a Írsko s mierou inflácie 1,6 %. Je oprávnené vylúčiť spomedzi krajín s najlepšími výsledkami tie krajiny, ktorých miera inflácie sa pre ostatné členské štáty nedá považovať za zmysluplnú referenčnú hodnotu. Tieto mimoriadne krajiny boli v minulosti identifikované v konvergenčných správach z roku 2004 a 2010. V súčasnej situácii je oprávnené vylúčiť spomedzi krajín s najlepšími výsledkami Grécko, keďže jeho miera inflácie a profil sa výrazne odchyľujú od priemeru eurozóny, čo odráža hlavne potreby náročnej úpravy a výnimočnú situáciu, v akej sa nachádza grécke hospodárstvo, a začleniť ho by nenáležite ovplyvnilo referenčnú hodnotu a teda aj spravodlivosť tohto kritéria[16].

(9) V súlade s článkom 2 protokolu č. 13 kritérium stavu štátneho rozpočtu uvedené v druhej zarážke článku 140 ods. 1 zmluvy znamená, že v čase preskúmania sa na členský štát nevzťahuje rozhodnutie Rady podľa článku 126 ods. 6 zmluvy, že vykazuje nadmerný deficit.

(10) V súlade s článkom 3 protokolu č. 13 kritérium účasti na mechanizme výmenných kurzov Európskeho menového systému uvedené v tretej zarážke článku 140 ods. 1 zmluvy znamená, že členský štát dodržiava normálne fluktuačné rozpätie, ktoré je stanovené mechanizmom výmenných kurzov (ERM) Európskeho menového systému bez toho, aby bol výmenný kurz vystavený závažným tlakom minimálne počas dvoch posledných rokov pred preskúmaním. Konkrétne členský štát nesmel v rovnakom období z vlastného podnetu devalvovať bilaterálny ústredný kurz svojej meny voči euru. Od 1. januára 1999 ERM II poskytuje rámec na posudzovanie plnenia kritéria výmenného kurzu. Pri posudzovaní plnenia tohto kritéria Komisia a ECB vo svojich správach skúmali dvojročné obdobie, ktoré sa skončilo 16. mája 2013.

(11) V súlade s článkom 4 protokolu č. 13 konvergenčné kritérium úrokových sadzieb uvedené v štvrtej zarážke článku 140 ods. 1 zmluvy znamená, že priemerná dlhodobá nominálna úroková sadzba členského štátu, sledovaná v období jedného roka pred preskúmaním, nepresahuje o viac než dva percentuálne body úrokové sadzby najviac troch členských štátov, ktoré v cenovej stabilite dosahujú najlepšie výsledky. Na účely konvergenčných kritérií úrokových sadzieb boli použité porovnateľné úrokové sadzby dlhodobých štátnych dlhopisov s 10-ročnou splatnosťou. S cieľom posúdiť plnenie kritéria úrokovej sadzby sa v správach Komisie a ECB zohľadňovala referenčná hodnota vypočítaná ako jednoduchý aritmetický priemer nominálnych dlhodobých úrokových sadzieb troch členských štátov, ktoré dosahujú v cenovej stabilite najlepšie

---

15 Ú. v. ES L 257, 27.10.1995, s. 1. Nariadenie zmenené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1882/2003 (Ú. v. EÚ L 284, 31.10.2003, s. 1) a nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 596/2009.

16 Priemerná miera inflácie za 12 mesačné obdobie predstavovala v apríli 2013 v Grécku 0,4 % a v eurozóne 2,2 %, pričom podľa odhadov sa rozdiel medzi týmito dvomi údajmi bude v nadchádzajúcich mesiacoch ešte zväčšovať.

výsledky, s pripočítaním dvoch percentuálnych bodov. Na základe toho predstavovala referenčná hodnota za jednoročné obdobie končiace sa v apríli 2013 5,5 %.

(12) V súlade s článkom 5 protokolu č. 13 Komisia poskytne údaje, ktoré sa použili pri súčasnom posúdení plnenia konvergenčných kritérií. Komisia poskytla údaje na prípravu tohto návrhu. Komisia poskytla rozpočtové údaje po tom, čo členské štáty predložili do 1. apríla 2013 svoje správy v súlade s nariadením Rady (ES) č. 3605/93 z 22. novembra 1993 o uplatňovaní Protokolu o postupe pri nadmernom schodku, ktorý tvorí prílohu Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva[17].

(13) Na základe správ, ktoré predložila Komisia a ECB o pokroku, ktorý Lotyšsko dosiahlo pri plnení záväzkov týkajúcich sa dosiahnutia hospodárskej a menovej únie, sa dospelo k záveru, že:

a) v Lotyšsku sú vnútroštátne právne predpisy vrátane štatútu národnej centrálnej banky zlučiteľné s článkami 130 a 131 zmluvy a so štatútom ESCB a ECB.

b) pokiaľ ide o plnenie konvergenčných kritérií uvedených v štyroch zarážkach článku 140 ods. 1 zmluvy zo strany Lotyšska:

– priemerná miera inflácie v Lotyšsku za rok končiaci sa v apríli 2013 bola 1,3 %, čo je dostatočne pod úrovňou referenčnej hodnoty a pravdepodobne pod ňou zostane aj v nasledujúcich mesiacoch,

– rozpočtový deficit v Lotyšsku zaznamenal koncom roka 2012 hodnoverný a udržateľný pokles pod 3 % HDP, Rada konajúca na základe odporúčania Komisie rozhodnutím 2013/.../EÚ[18] zrušila rozhodnutie 2009/591/ES o existencii nadmerného deficitu v Lotyšsku,

– Lotyšsko je od 2. mája 2005 členom ERM II. Pri vstupe do ERM II sa orgány jednostranne zaviazali udržať lat v rámci fluktuačného rozpätia ±1 % okolo ústredného kurzu. Výmenný kurz lat sa počas dvoch rokov predchádzajúcich tomuto posúdeniu neodchýlil od ústredného kurzu o viac než ±1 % a nebol vystavený tlakom,

– počas ročného obdobia, ktoré sa skončilo v apríli 2013, dlhodobá úroková sadzba dosahovala v Lotyšsku v priemere 3,8 %, čo je pod úrovňou referenčnej hodnoty.

c) na základe posúdenia právnej zlučiteľnosti a plnenia konvergenčných kritérií, ako aj ďalších faktorov Lotyšsko spĺňa potrebné podmienky na prijatie eura,

[17] Ú. v. ES L 332, 31.12.1993, s. 7. Nariadenie naposledy zmenené nariadením Rady (ES) č. 2103/2005 (Ú. v. EÚ L 337, 22.12.2005, s. 1).

[18]

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Lotyšsko spĺňa potrebné podmienky na prijatie eura. Výnimka v prospech Lotyšska uvedená v článku 4 Aktu o pristúpení z roku 2003 sa zrušuje s účinnosťou od 1. januára 2014.

Článok 2

Toto rozhodnutie je určené členským štátom.

Článok 3

Toto rozhodnutie sa uverejní v *Úradnom vestníku Európskej únie*.

V Bruseli

Za Radu
predseda